

21 травня. Тривалість періоду сходи - поява сучвіть в середньому становить 29 днів. Запаси продуктивної вологи в шарі ґрунту 0–50 см за період сходи – поява сучвіть становили 153 мм, що становить 70% від найменшої вологості. У середньому за період сума опадів становить 41 мм.

Період від появи сучвіть до початку цвітіння (2 червня) в середньому триває 12 днів. Запаси продуктивної вологи в шарі ґрунту 0–50 см в цей період – 76 мм, що становить 67% від найменшої вологості. У середньому за період сума опадів склала 33–мм.

Дозрівання гороху відбувається в першій декаді липня (7 липня). Запаси продуктивної во-

логи в шарі ґрунту 0–50 см в період цвітіння - дозрівання становили 63 мм, що становить 55% від найменшої вологості. У середньому за період сума опадів становить 99 мм.

В цілому період вегетації триває 91 день. Сума опадів за період - 198 мм. Оцінка вологозабезпеченості посівів гороху за період вегетації становила 63%.

В результаті детального дослідження бачимо, що в цілому в районі станції Хмільник Вінницької області складаються відносно добрі умови щодо вологозабезпеченості посівів гороху. Для отримання стійких та сталих врожаїв в окремі сухі роки необхідно додатково використовувати меліоративні заходи.

УДК 631.52.53.01

Кочерга В. Я.¹, науковий співробітник

Харченко М. Ю.², студентка

¹Устимівська дослідна станція рослинництва Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН України

²Полтавський державний аграрний університет

e-mail: udsr@ukr.net

ОЦІНКА ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ РАЙГРАСУ ВИСОКОГО (*ARRHENATHERUM ELATIUS* L.)

Райграс високий (*Arrhenatherum elatius* L.) – багаторічний нещільно кущовий верховий злак яркого типу розвитку, висотою до 200 см, ранньостиглий. Відзначається високою здатністю до кущіння. Це один із скоростиглих багаторічних злаків. Його фаза цвітіння в зоні Лісостепу починається наприкінці травня, насіння дозріває наприкінці червня – на початку липня. Ця культура належить до верхових злаків, у яких генеративні й подовжені вегетативні пагони з великою кількістю листків утворюють більше кормової маси при сінокоісному використанні. Дає 2–3 укоси. Найбільший урожай насіння можна отримати в перші два роки використання.

Колекція райграсу високого Устимівської дослідної станції рослинництва Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва представлена 14 зразками. Впродовж 2020–2022 рр. проводилось детальне вивчення 9 колекційних зразків походженням із Польщі. Метою досліджень було вивчення зразків на здатність до формування високої і стабільної урожайності зеленої маси та насіння в умовах центральної частини Лівобережної України для подальшого їх використання у селекції. Закладка дослідів, фенологічні спостереження, відбір проб, обліки урожаю виконувались згідно загальноприйнятих методик. Фенологічні спостереження за ростом і розвитком рослин райграсу багаторічного проводились впродовж вегетацій-

ного періоду. Облік кормової продуктивності за сінокоісного використання проводили у фазі коло-сіння – початку цвітіння.

Погодні умови, що склалися впродовж періоду проведення досліджень дозволили об'єктивно оцінити вплив кліматичних факторів на рівень прояву господарсько-цінних ознак зразків райграсу високого.

За результатами трьохрічного вивчення колекційних зразків райграсу за морфологічними та господарсько-цінними ознаками були виділені перспективні зразки, такі що можуть бути використані як вихідний матеріал в селекції сортів за ознаками:

- висока урожайність зеленої маси та сіна: 'Piaski' (UDS00006, Польща);
- високорослість: 'LutolMokry' (UDS00008, Польща), 'Glojsce' (UDS00003, Польща), 'Riwnicej' (UDS00004, Польща);
- добре відростання після укосу – 'Glojsce' (UDS00003, Польща), 'Riwnicej' (UDS00004, Польща);
- висока урожайність насіння: 'Riwnicej' (UDS00004, Польща).

Дані зразки рекомендуються для пасовищно-сінокоісного використання, а також для використання в селекції. Встановлено, що насінництво райграсу високого в Україні доцільно зосередити на заході України.